

Sikker digital post

Virksomhetsarkitektur i en politisk
kontekst?

Bjørn Holstad, seksjonssjef Difi
The Open Group, Oslo 11.6.2013

Etablert 01.01.2008

Statsråd Rigmor Åserud:

Digitalt
førstevalg!

Difi

Forvaltningsutvikling

Offentlige anskaffelser

Digitalisering

*Utvikling gjennom
samarbeid*

DIFI:

- Fremskaffer kunnskap
- Gir råd
- Bidrar til fellesløsninger
- Leverer tjenester

Difi - tjenester

Velg elektronisk ID:

MinID

MinID

Med kode fra SMS eller PIN-kode

bankID

BankID

Med kodebrikke fra banken din

buypass

difi

Anskaffelser.no

Effektiviserer offentlige anskaffelser

COMMFIDES

Innovasjon

Miljø

S

DOFFIN

Doffin-hjemmeside | Kunne

difi

Kvalitet på nett

Heim

Kriteriesett

Resultat

Kvalitetskonferansen

Presse

Om Kvalitet

Innbyggerund

difi

Standardiseringsportalen

IKT-standarder i offentlig sektor

a a

Om standardiseringsarbeidet Om nettstandard Kontakt oss English

Standarder

Høringer

Forslag og utredninger

Vanlige spørsmål

Møter i rådet

Slik jobber rådet

Vil du påvirke?

Anvendelsesområder

Styresystemer for
Informasjonssikkerhet

Begrepsanalyse og
definisjonsarbeid

Tegnsatt ved utveksling av
informasjon

Tegnsatt i interne
systemer

E-bøker (store
dokumenter)

Andre
anvendelsesområder

difi

data.norge.no

Åpne offentlige data i Norge

Datasett

Apper

Veiledning

Lisens

norge.no

veiviser til offentlige tjenester på nett

Alle tjenester

Søk etter tjeneste

difi.no Innbyggerundersøkelsen Hva mener innbyggerne om forvaltning?

Årets kommunale nettstad
PORSGRUNN KOMMUNE

Årets statlige nettstad 2011
ØKOKRIM

Tilgjengelighetsprisen 2011
STATENS PENSIJONSKASSA

Kvalitetsvurdering 2011
SJÅ ALLE VURDERINGER

Å etablere en virksomhetsarkitektur når

- ▶ virksomheten er staten....,
- ▶ taktiske beslutninger er politikk,
- ▶ regelverket utarbeides på departementsnivå, og løsningen på direktoratsnivå - samtidig,
- ▶ kravspesifikasjon utarbeides på direktoratsnivå i samråd interessentene,
- ▶ få av interessentene hefter for sine behov og krav,
- ▶ løsningen skal være en nasjonal fellesløsning...

TOGAF i Difi

- “..An enterprise architecture imposed without appropriate backing is bound to fail. In order to succeed, the enterprise architecture must reflect the needs of the organization...” (Togaf V9, The Open Group 2009).

Fornyingsminister Rigmor Aasrud under presentasjonen av regjeringens digitaliseringsprogram i april i år. (Foto: Per Ervland)

Ledige I

norwegian

Legg In

Du skal selv få velge digital postkasse

Fornyingsministeren åpner for fri konkurranse.

Tirsdag 20. november 2012 kl. 13:08

Av Harald Brombach

Tanken om en digital postkasse, hvor innbyggerne kan motta post fra blant annet det offentlige, har ført til etableringen av flere slike tjenester i Norge, hvorav Postens **Digipost** nok er den mest kjente. Den har drøyt 200 000 registrerte brukere, ifølge tjenestens nettsted.

I dag kunngjorde Fornyingsdepartementet (FAD) at all offentlig post vil leveres digitalt fra og med 2014, med mindre brukeren reserverer seg mot dette. Som en del av beslutningen har fornyingsminister Rigmor Aasrud bestemt at leverandørene av digitale postkassetjenester skal få konkurrere om disse tjenestene, ved at det er brukerne selv skal kunne velge leverandør av tjenesten.

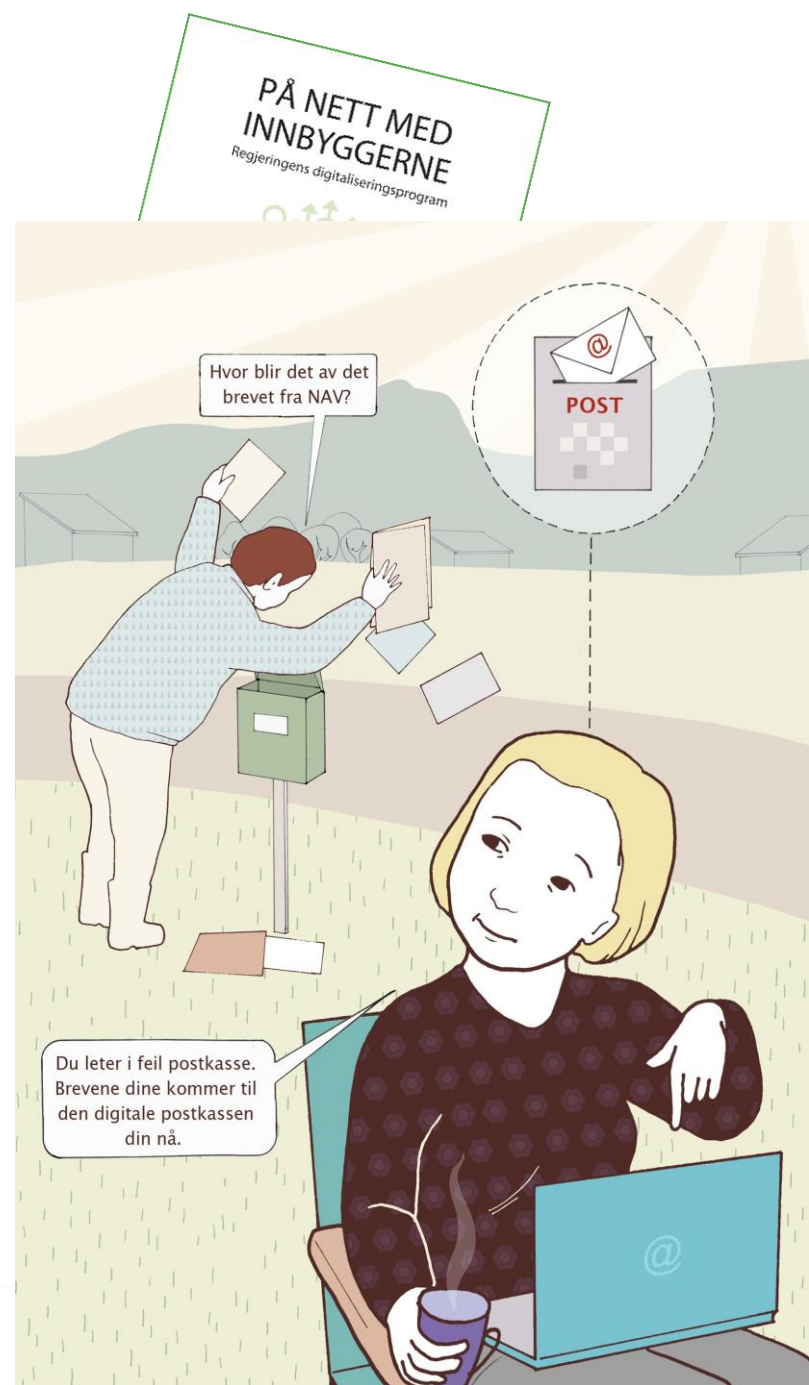
På nett med innbyggerne

- Digital kommunikasjon blir hovedregel
 - Med innbyggere og næringsliv
 - Internt i forvaltningen
 - Gjelder dokumenter, skjemaer og fakturaer

Digital postkasse

- Innbyggerne og bedrifter får
 - én sikker digital postkasse
 - innbyggere kan reservere seg
 - obligatorisk for næringslivet
 - varsel på sms eller e-post
 - trygg innlogging

St.meld.17 2006-2007

St.meld. nr. 17
(2006-2007)

Et informasjonssamfunn for alle

Presentasjonslag

Altinn.no

Etats- og
kommuneportaler

Norge.no/MiSide

Felles offentlige IKT-komponentar - Felleskomponentlaget

Formidlingssentral

Skjemamotor

Arkiv/meldingsboks

Felles
registerdata

Autentisering/eID

Tenestekatalog

Metadata

Offentlige verksemders egne IKT-system - Verksemdslaget

Elektroniske tenester

Registerinformasjon

Lokal IKT-arkitektur

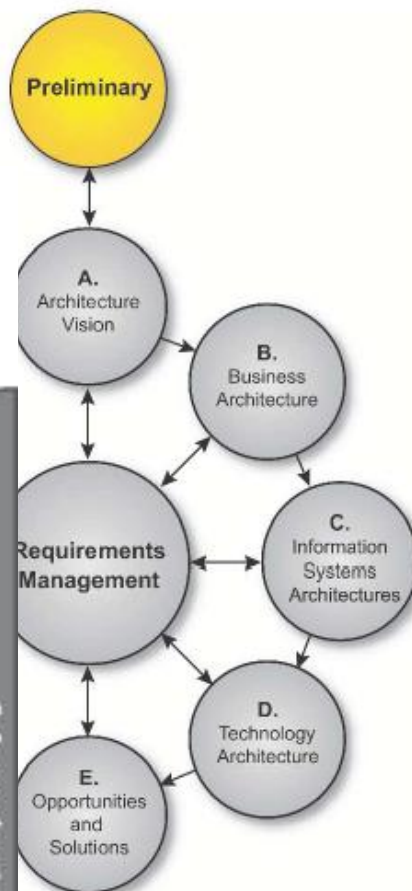
Adm.
system

Fag-
system

Register

Opne standardar / forvaltningsstandardar

Informasjonstryggleik

6-1 Preliminary Phase

Utredninger

- Behovet verifisert i FAOS (2007)
- Foranalyse 2010
- Konseptutredning 2012

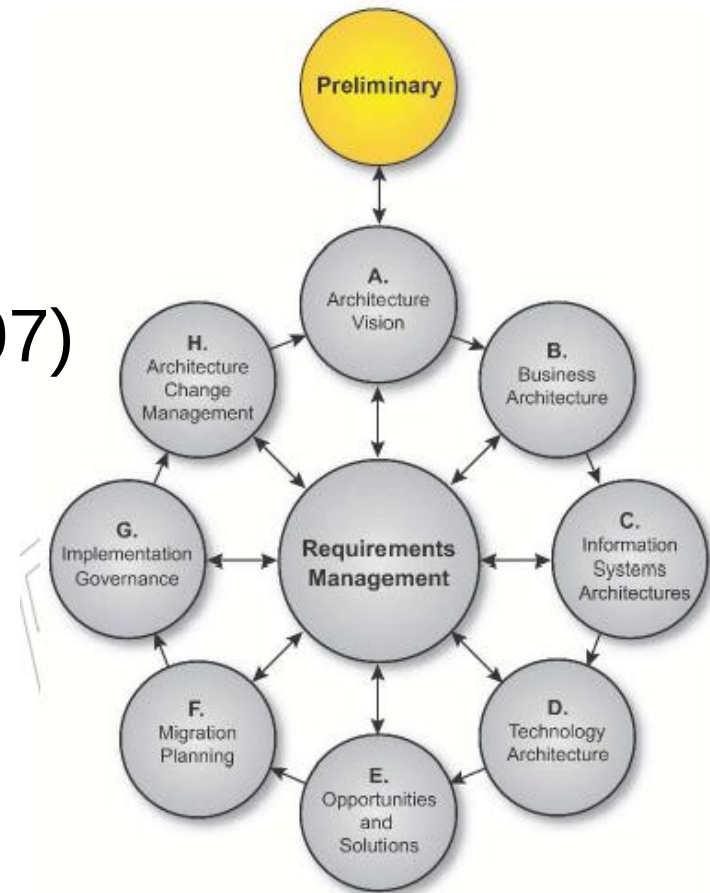

Figure 6-1 Preliminary Phase

– Det beste alternativet for å distribuere e-post fra det offentlige er at man har en meldingssentral med flere private tilbydere av digitale postbokser, sier Difi-direktør Hans Christian Holte. (Foto: Marius Jørgenrud)

Difi avviser Altinn

– Bedre at private aktører distribuerer offentlig e-post, sier Hans Christian Holte.

Onsdag 20. juni 2012 kl. 08:09

Av Norsk Telegrambyrå

Oslo (NTB): Private aktører, og ikke den statlige internettportalen Altinn, bør få oppdraget med å

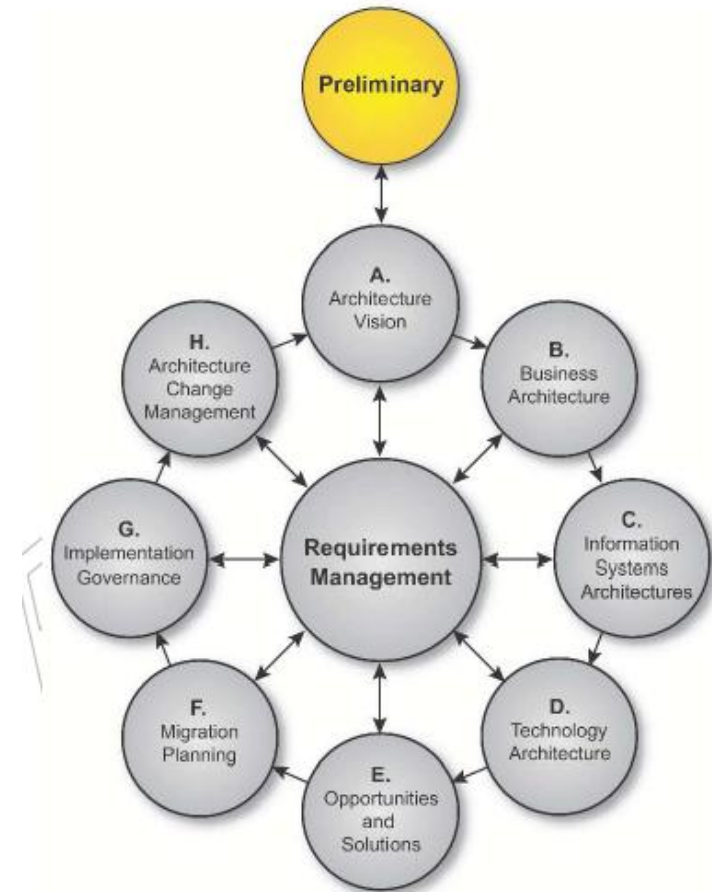
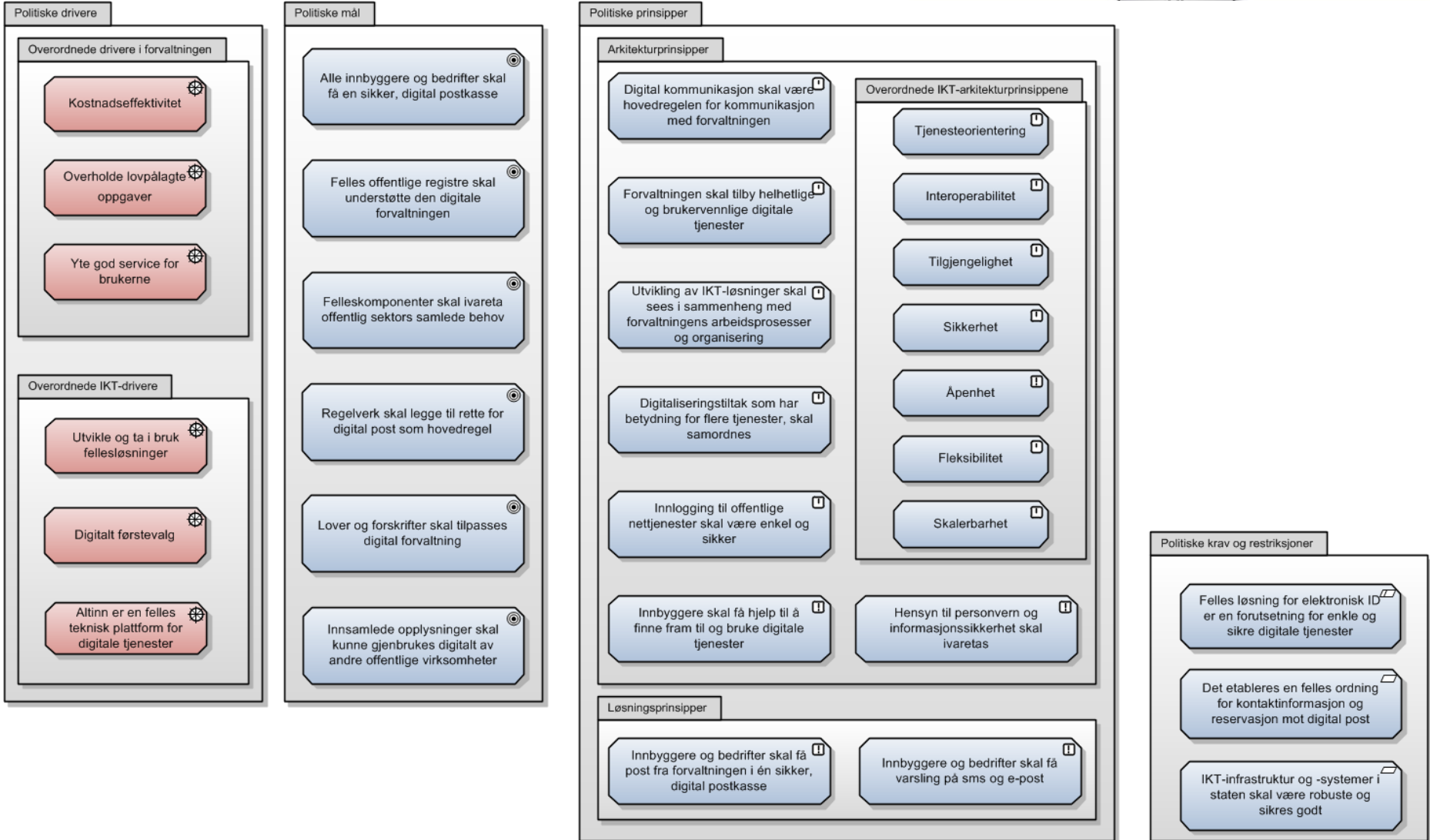
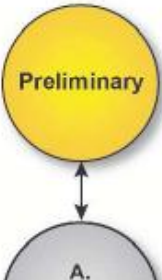

Figure 6-1 Preliminary Phase

Oppdraget til Difi

- ▶ Regjeringen har gitt Difi i oppdrag å etablere en felles løsning for digital post fra det offentlige, med tilhørende kontakt- og reservasjonsregister.
- ▶ Postkassene skal være klar til å tas i bruk i løpet av 2014

Prinsipper

Overordnet aktørmodell

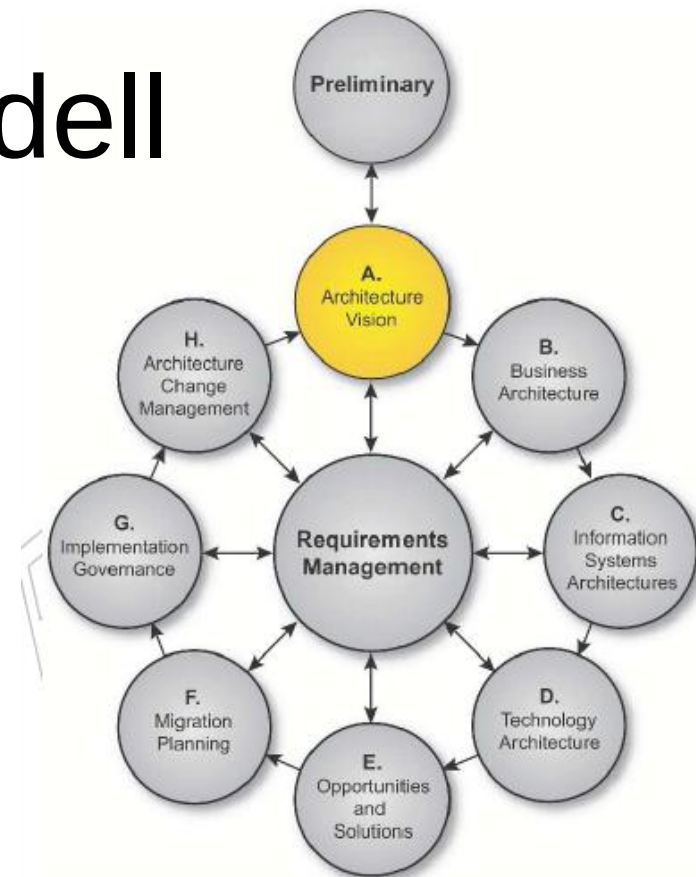
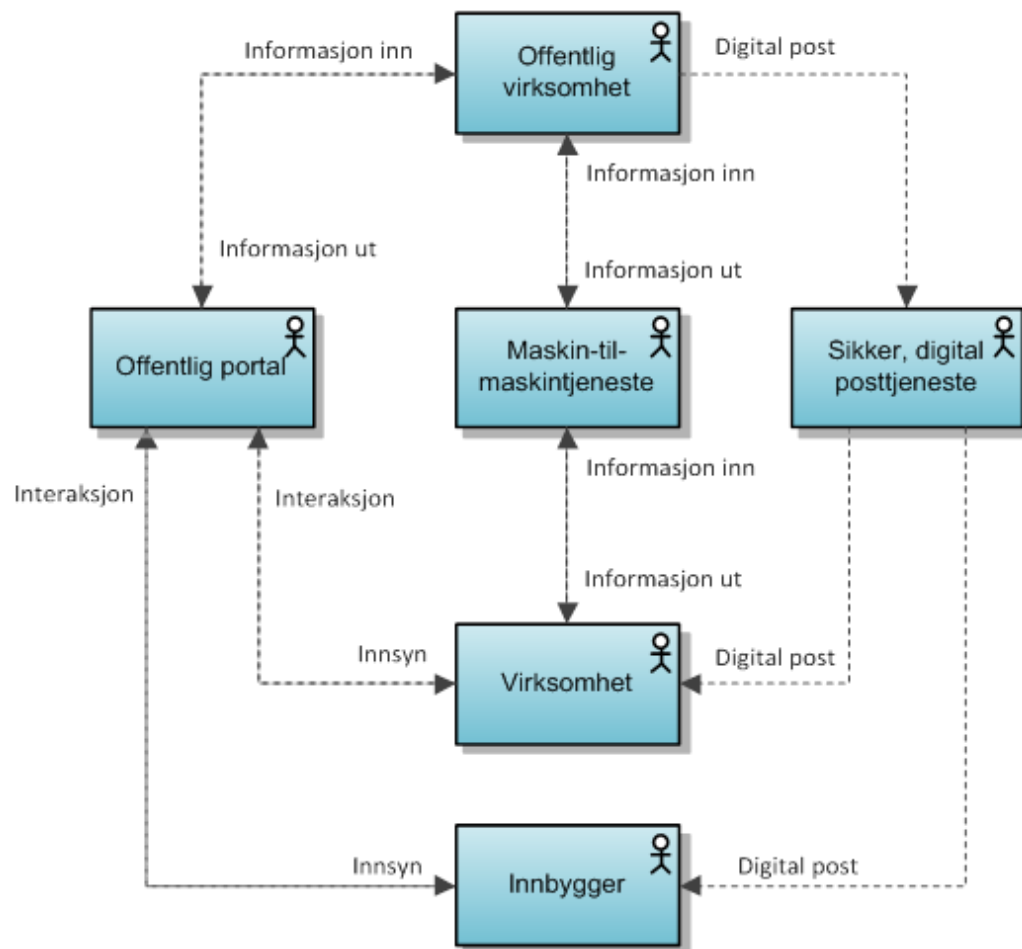
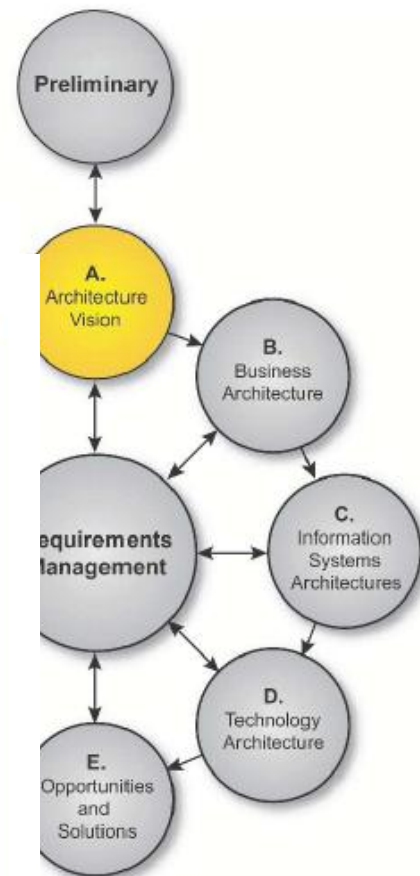
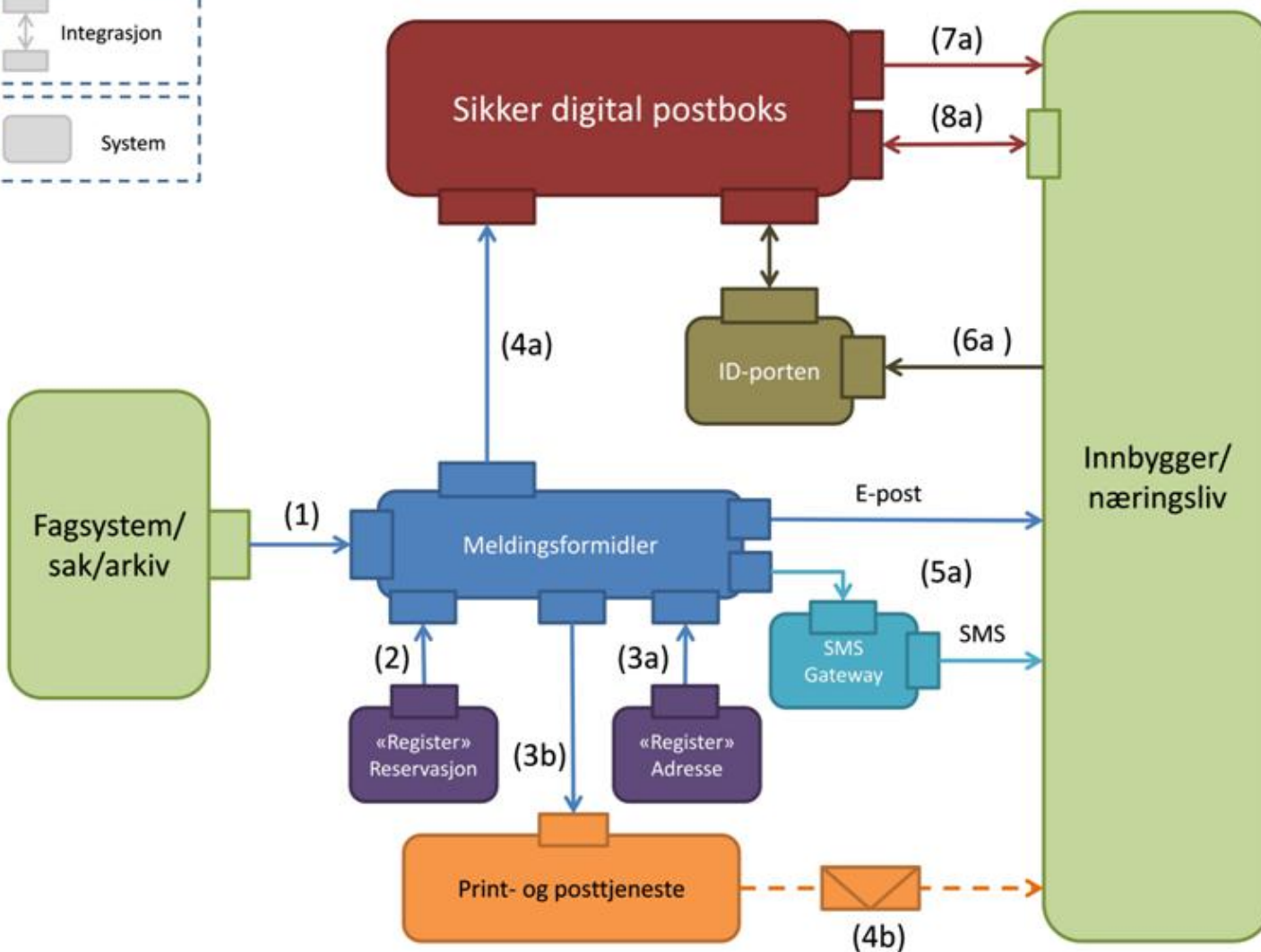
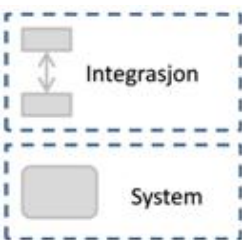

Figure 7-1 Phase A: Architecture Vision

Visjon

Phase A: Architecture Vision

Beslutning

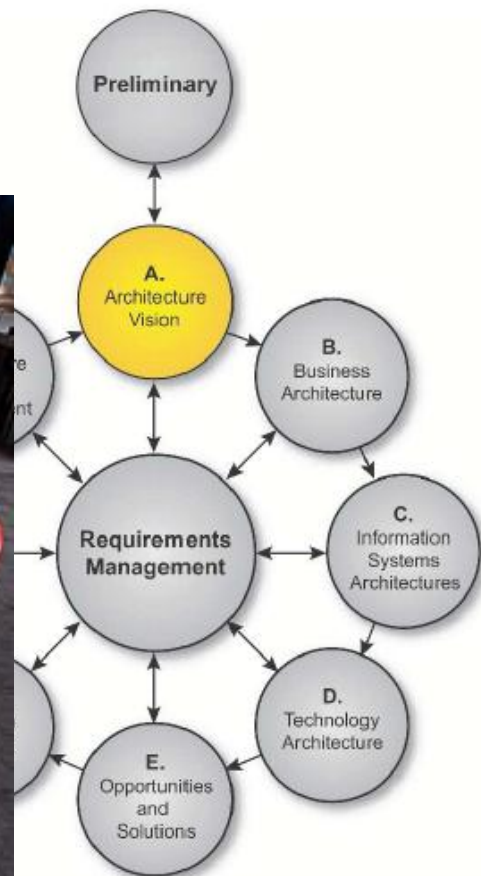

Figure 7-1 Phase A: Architecture Vision

- Forvaltningen skal ta i bruk postkasseløsninger som allerede finnes i markedet (anbudskonkurranse).
- Innbyggerne skal selv kunne velge og skifte mellom ulike alternative postkasseleverandørene som har avtale med staten ved Difi
- Løsning for post til private virksomheter er ikke omfattet i denne omgangen.
- De som benytter Altinn kan fortsette med det inntil videre.

Foto: Lise Åserud/Scanpix

Ny visjon

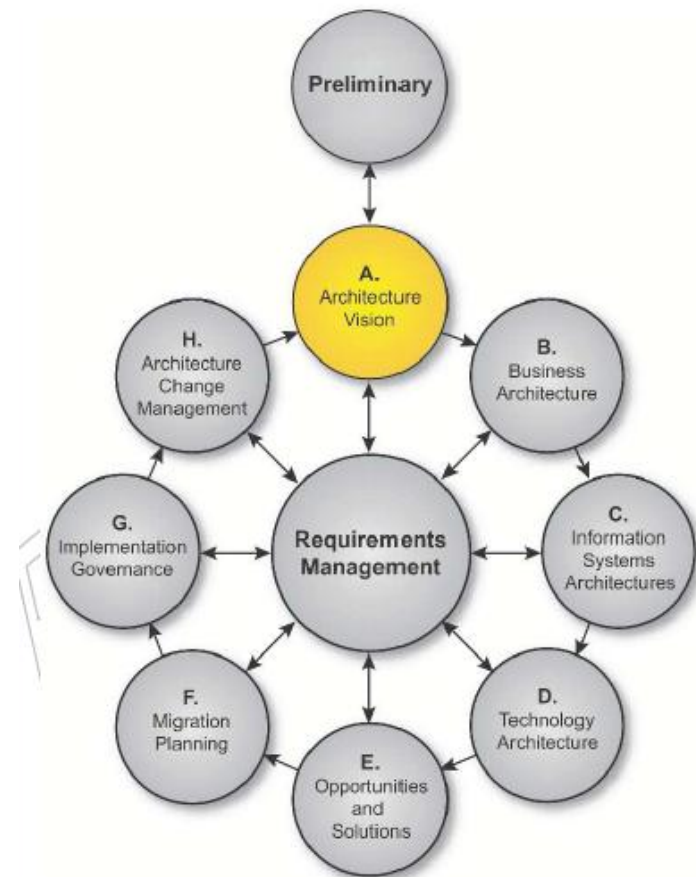
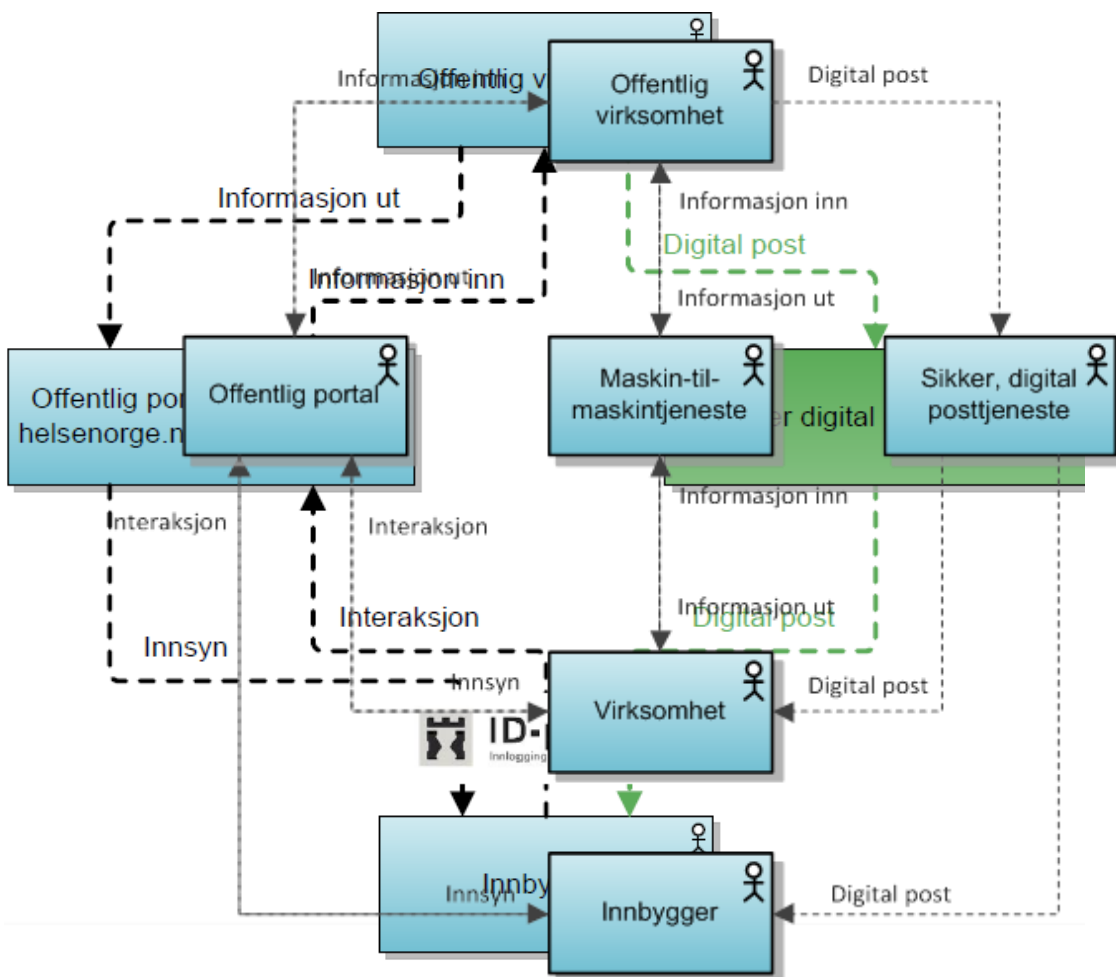

Figure 7-1 Phase A: Architecture Vision

Interessenter

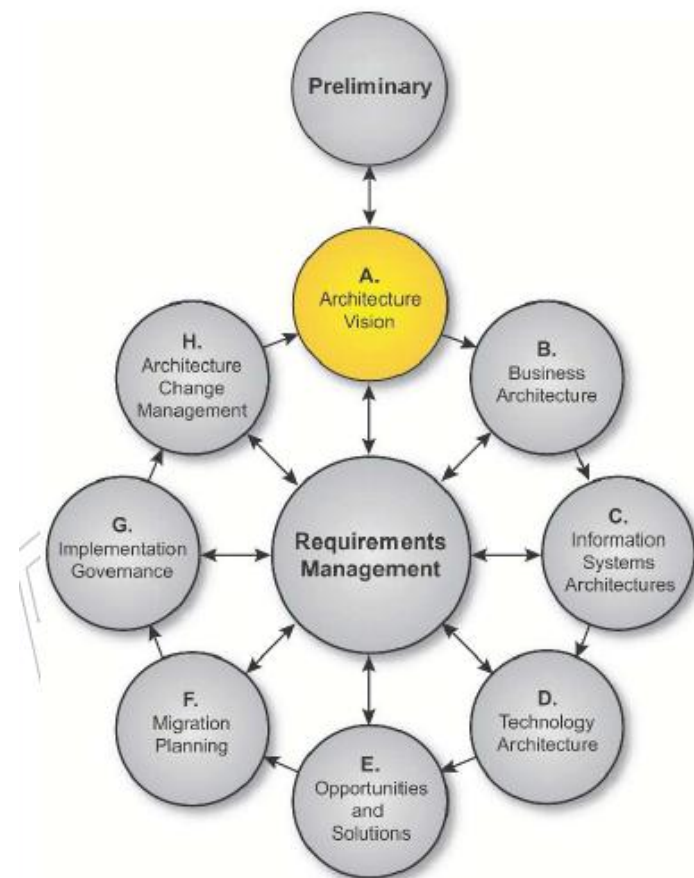
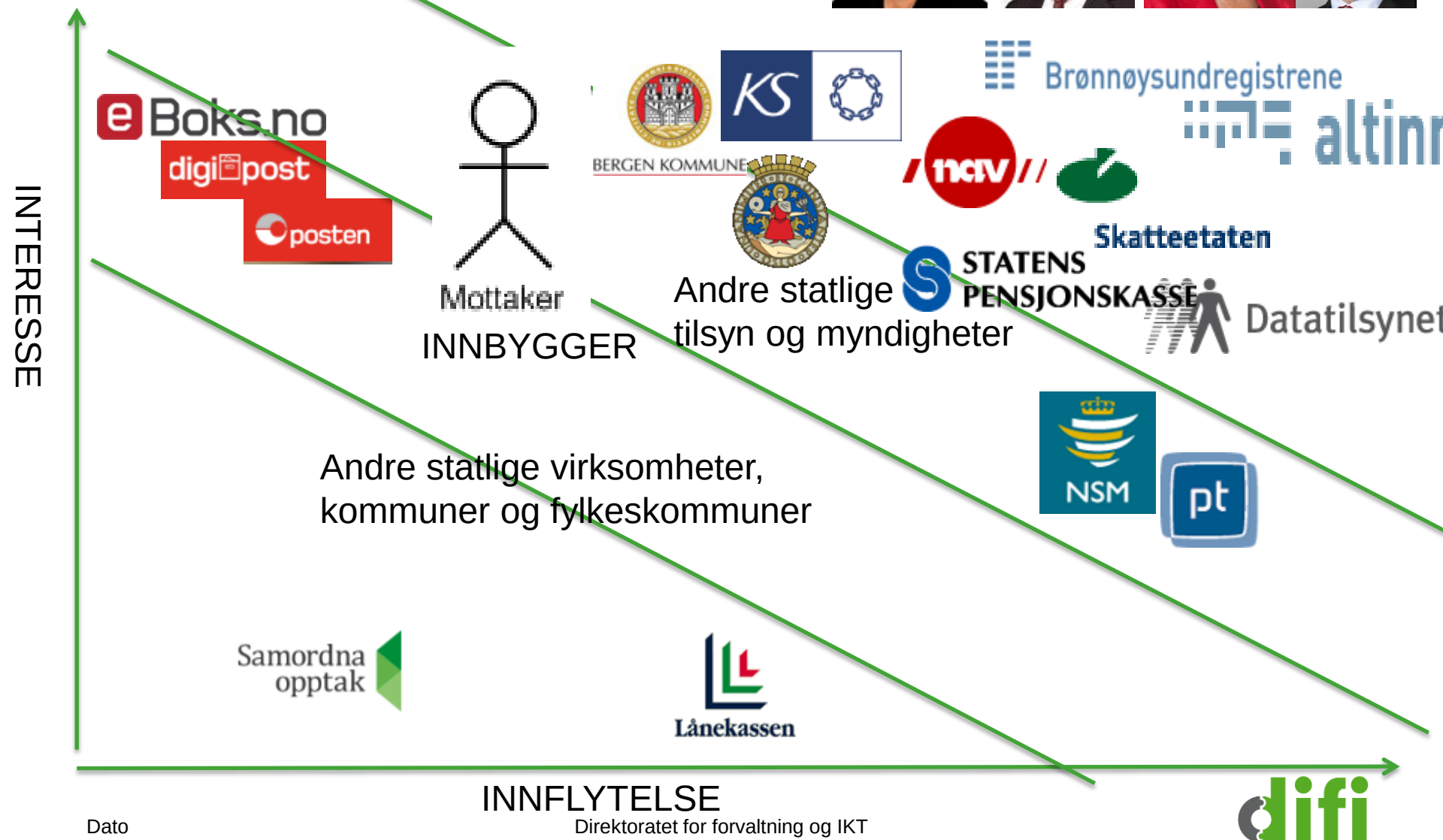

Figure 7-1 Phase A: Architecture Vision

Interessenter (utvalgte)

Hver
innbygger
mottar rundt
1000 brev
fra det
offentlige i
løpet av livet

Innbyggerne er klare!

- ▶ **65 prosent** er positive til konseptet sikker, digital postkasse
- ▶ **64 prosent** ville selv tatt tjenesten i bruk
- ▶ **31 prosent** svarer de ville reservert seg
 - ▶ Hvorfor:
 - ▶ Mange svarer: redd for dårlig sikkerhet når post sendes digitalt
 - ▶ En del tror det er vanskelig: Vil likevel vurdere tjenesten om det fungerer enkelt ved oppstart og bruk første gang

Forretningsarkitektur

► Noen problemstillinger

- Forretningsmodell
- Kontraktsstrategi
- Roller og ansvar – m.a. behandlingsansvar
- Regelverk
- Sikkerhetsnivå

► Meldingsformidler?

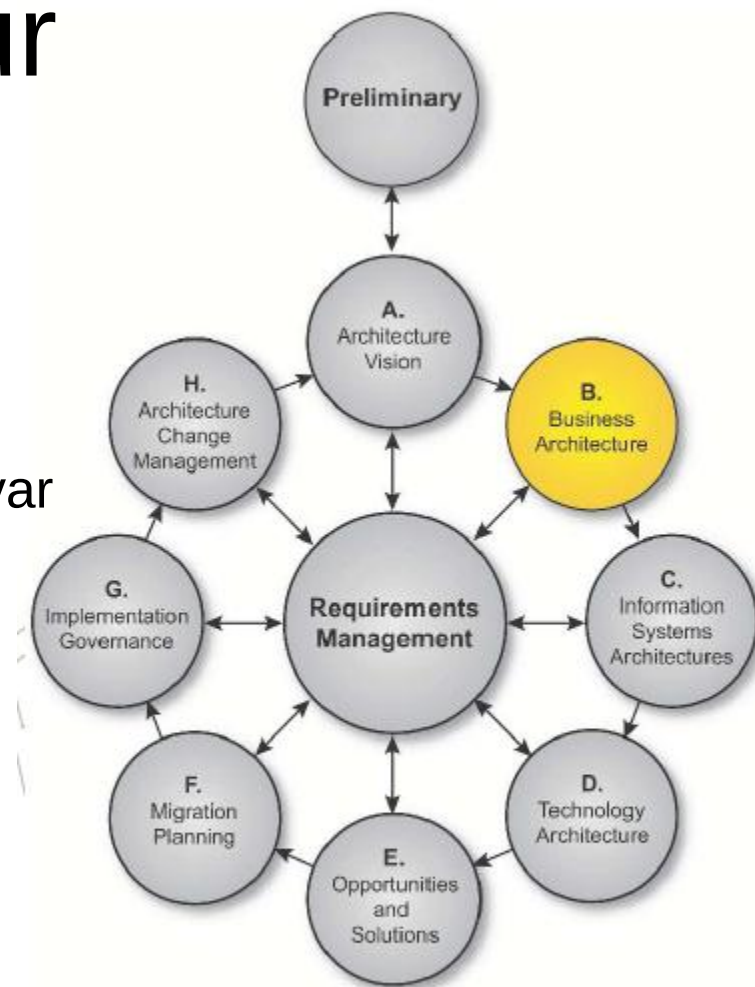

Figure 8-1 Phase B: Business Architecture

Forretningsarkitektur

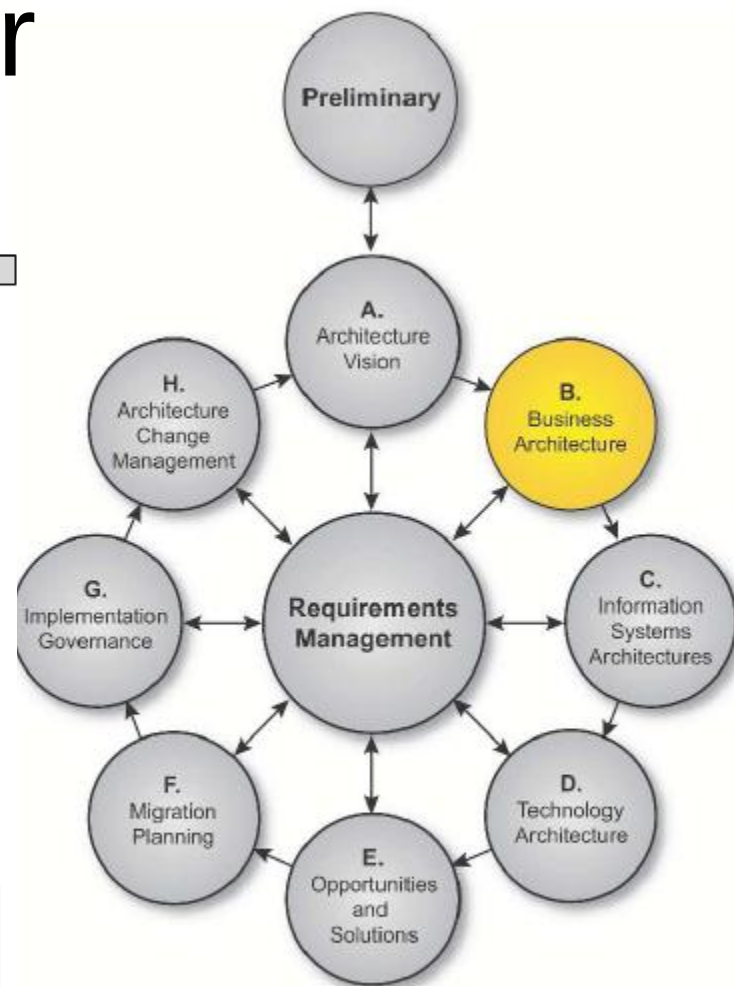
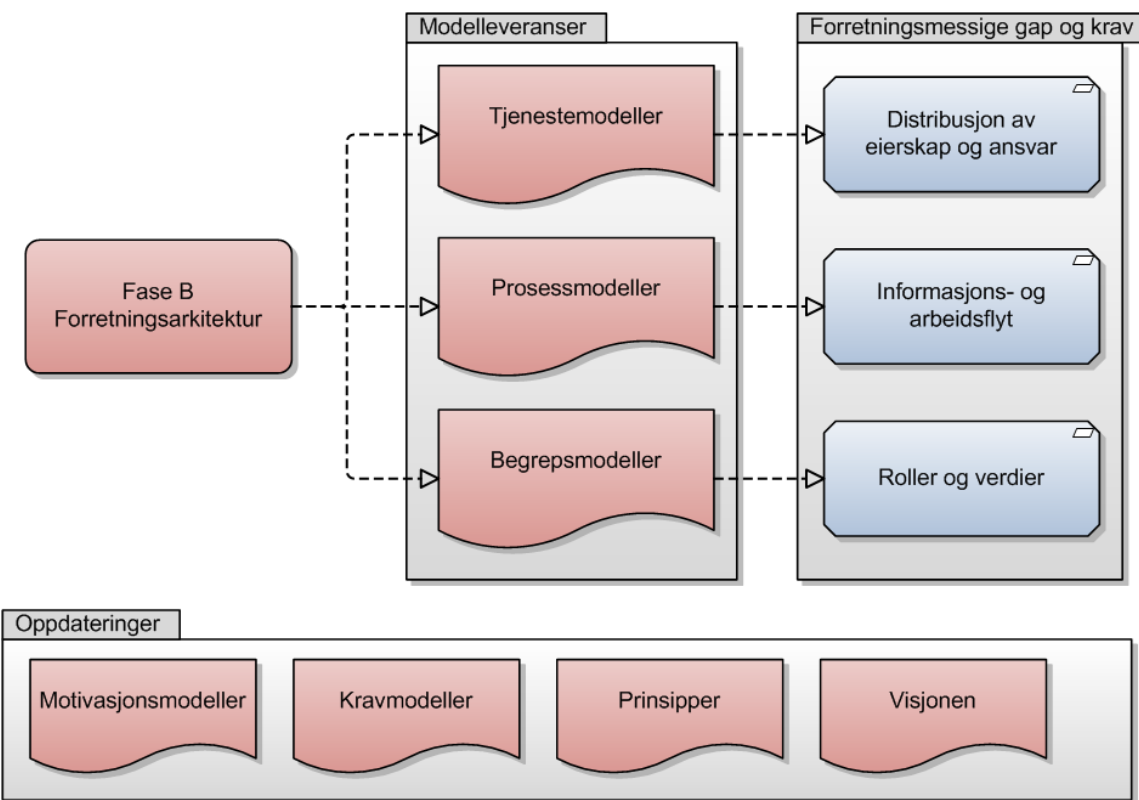

Figure 8-1 Phase B: Business Architecture

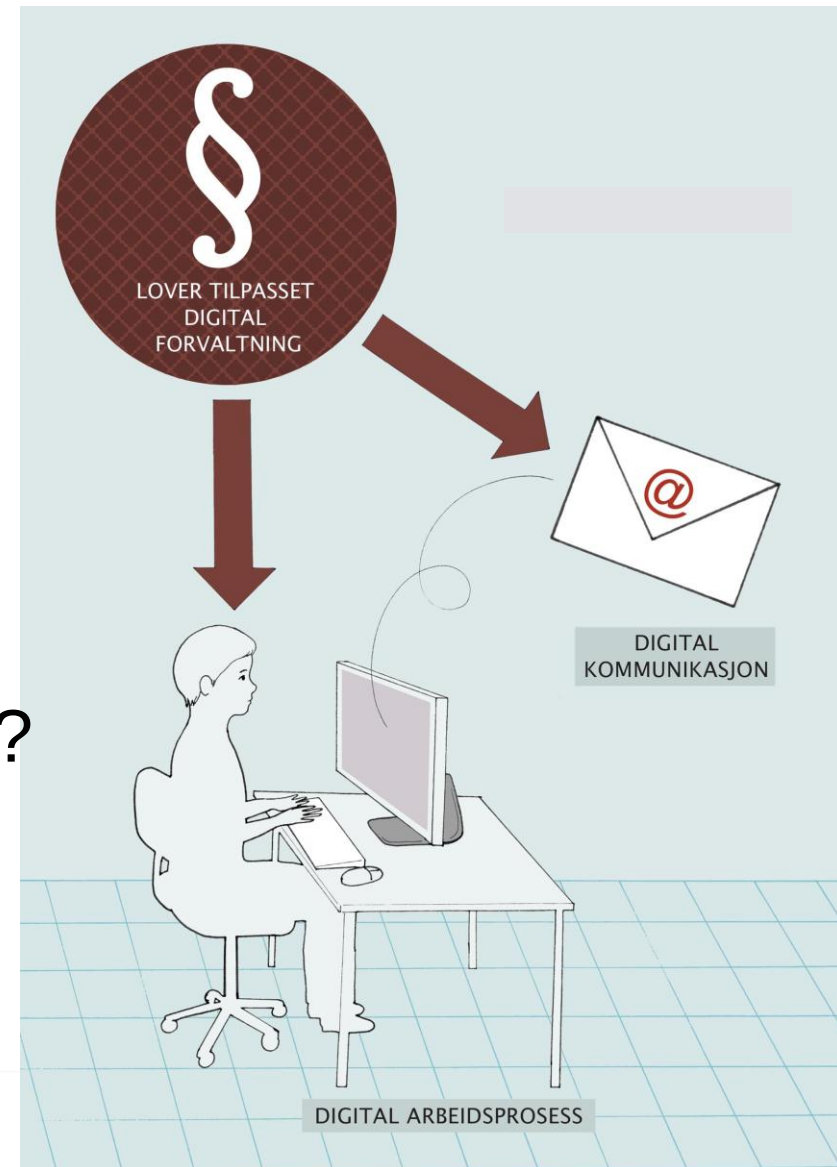
Generisk arbeidsprosess

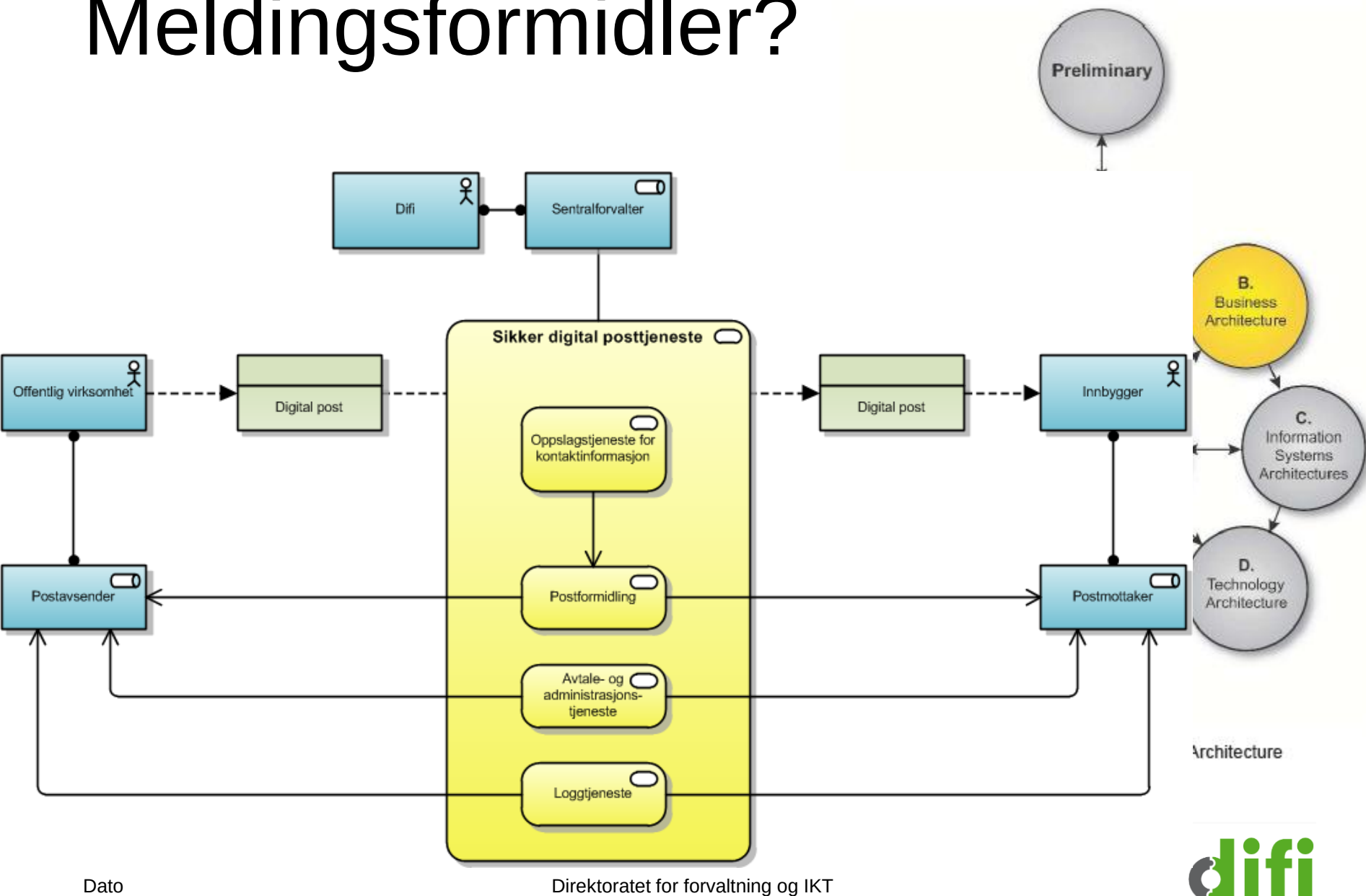
Figure 8-1 Phase B: Business Architecture

Regelverk

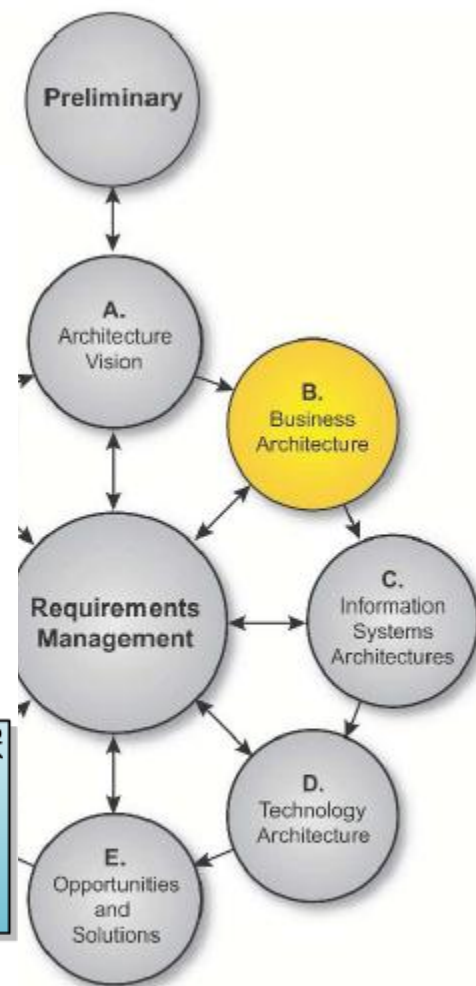
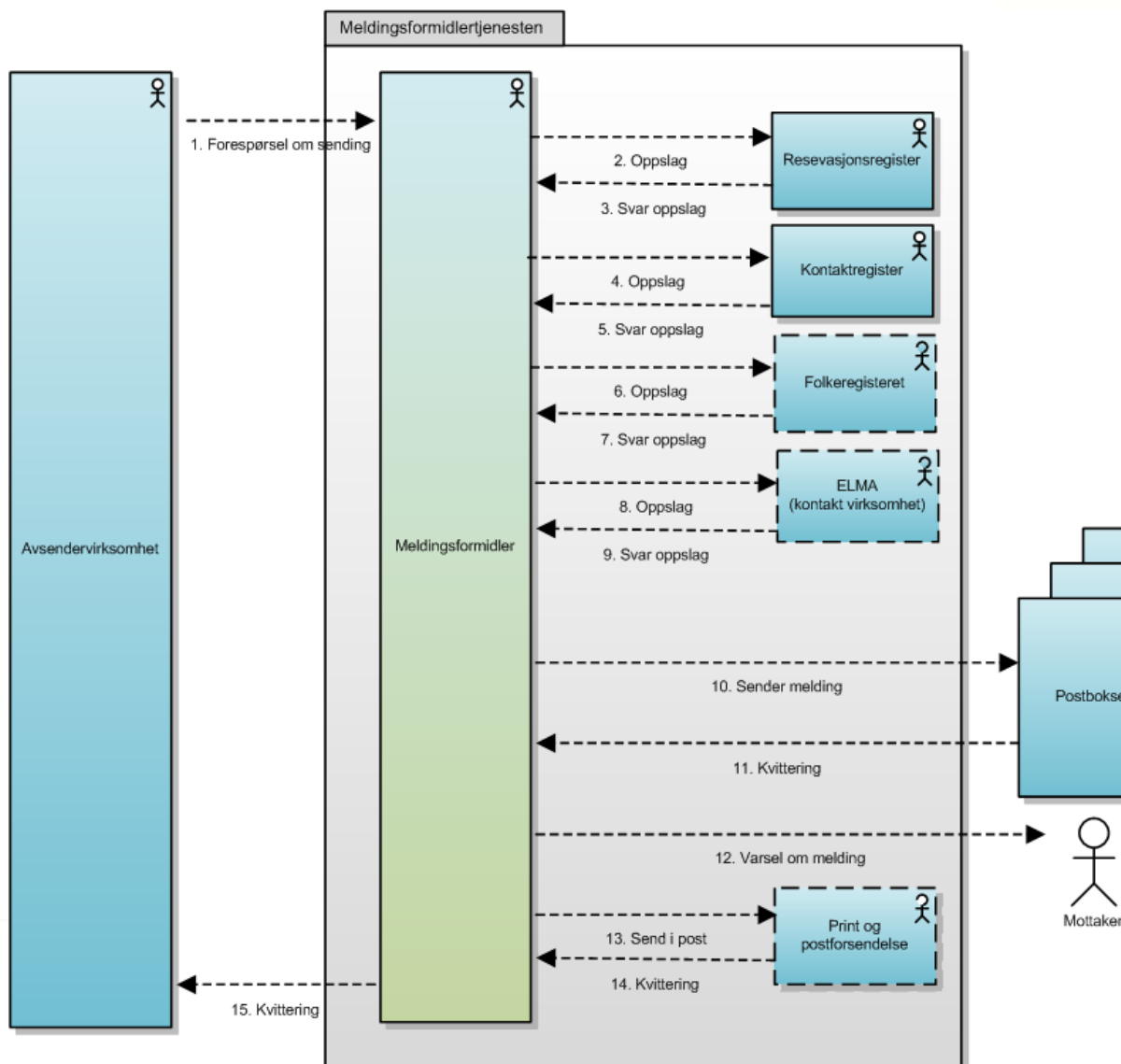
- ▶ Hjemmel for digital kommunikasjon som hovedregel?
- ▶ Hvem skal kunne reservere seg og mot hva/hvem?
- ▶ Hvem har ansvaret når?
- ▶ Aldersgrense?
- ▶ Bytte av postboksleverandør?
- ▶ Fullmakter?
- ▶ Osv.

Meldingsformidler?

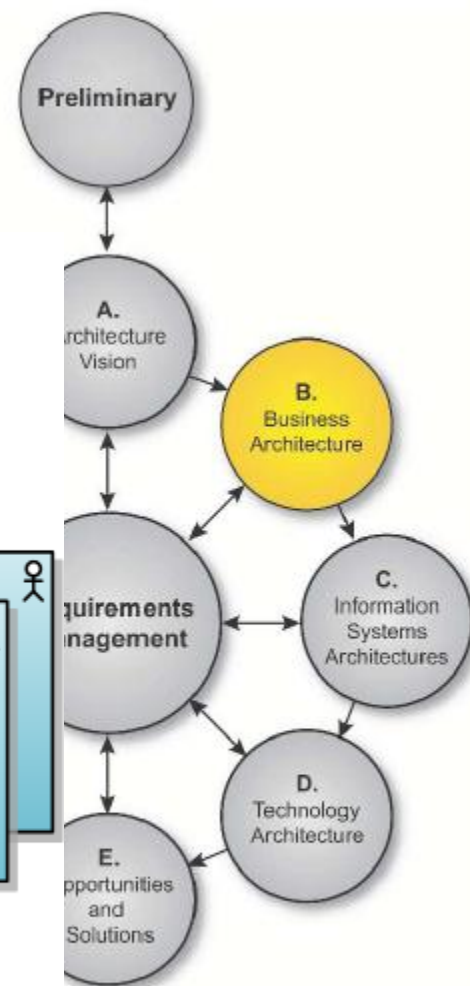
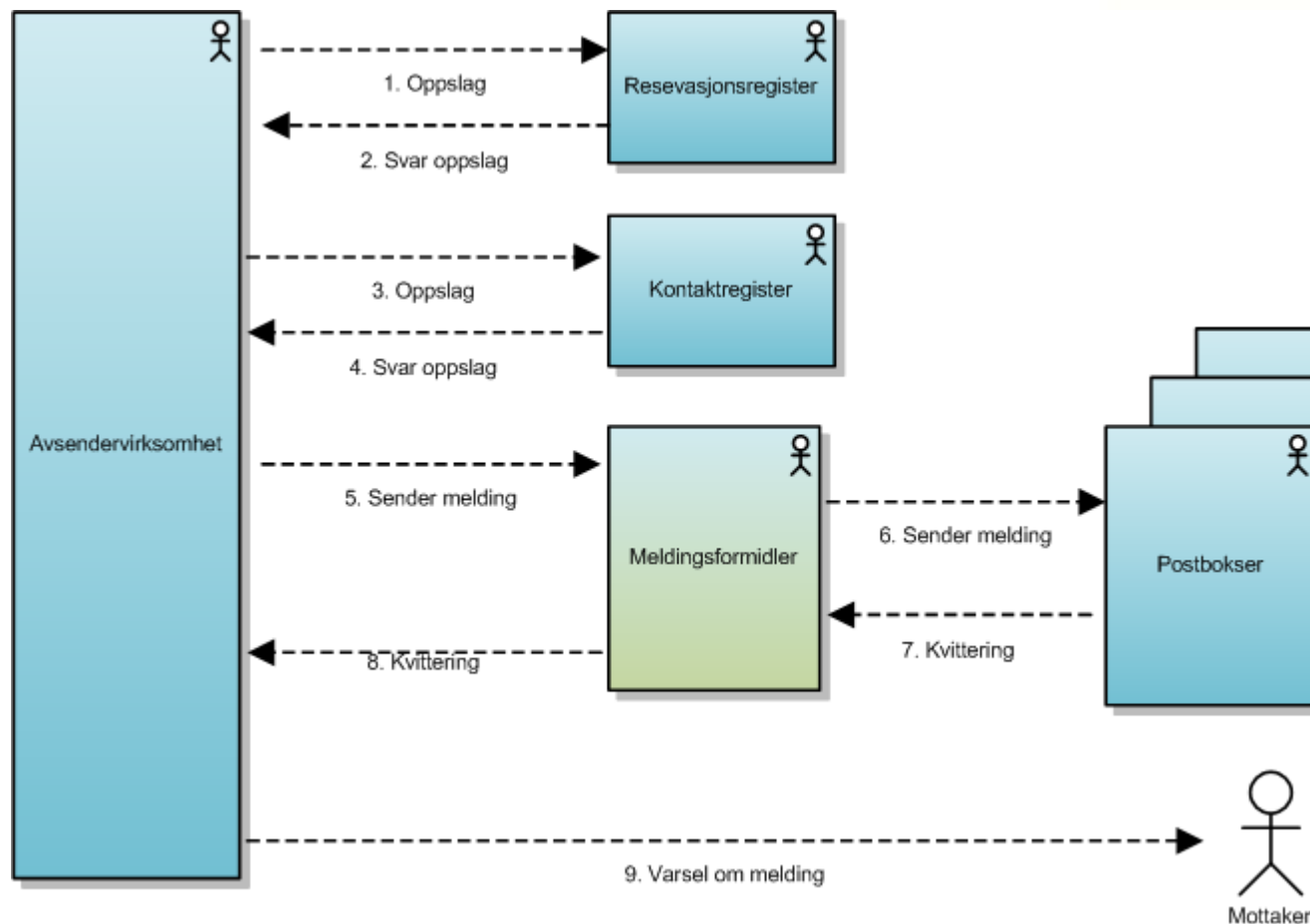

Fokus på konsept

Phase B: Business Architecture

Fokus på konsept

ie B: Business Architecture

Beslutningsprosess

- Fokus på hvem som skal formidle post til postkasseleverandørene
- Altinn?
- Tjenestekjøp?
- Nyutvikling?

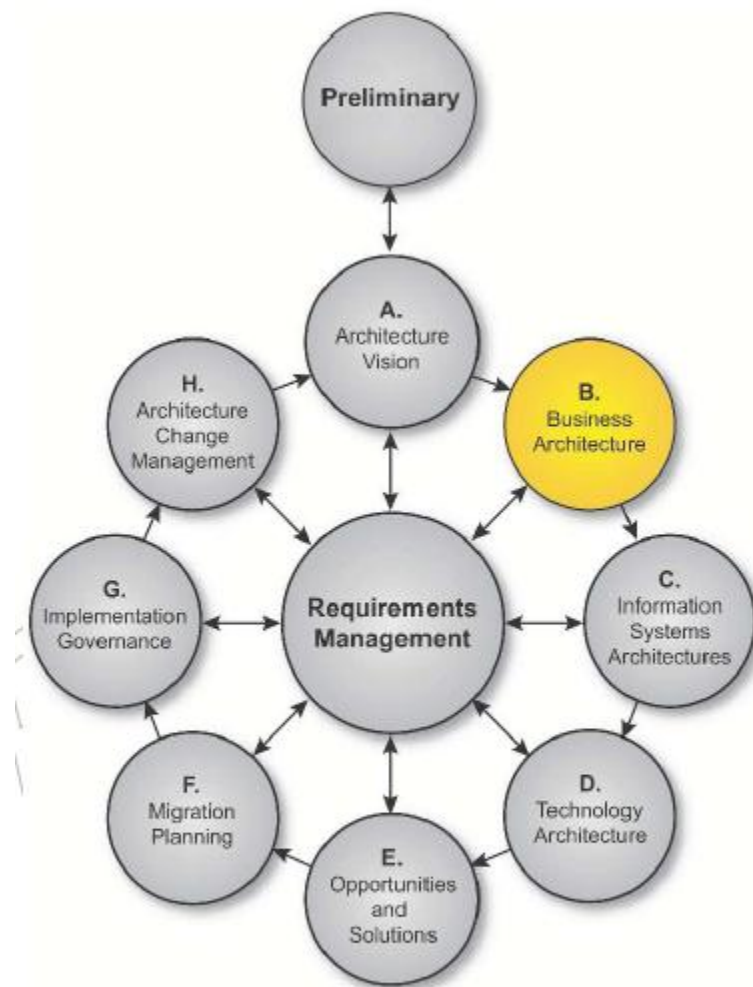

Figure 8-1 Phase B: Business Architecture

Beslutningsprocess

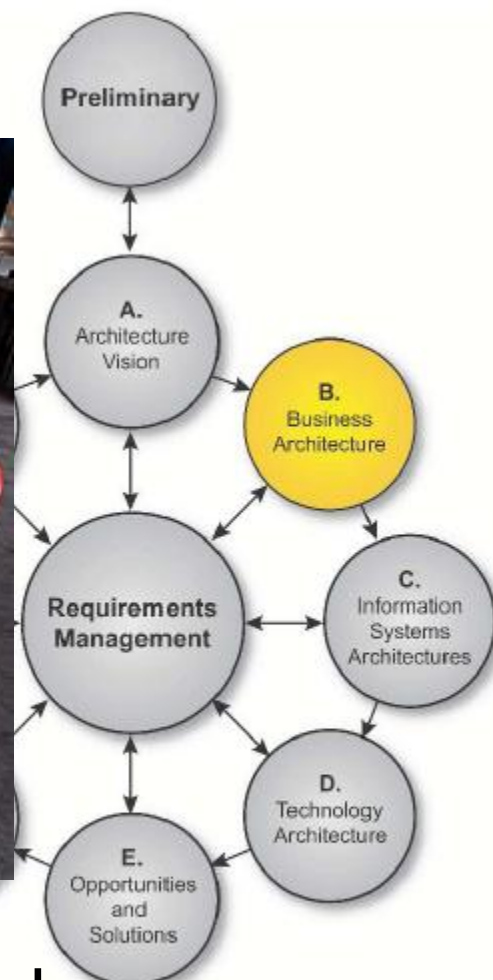
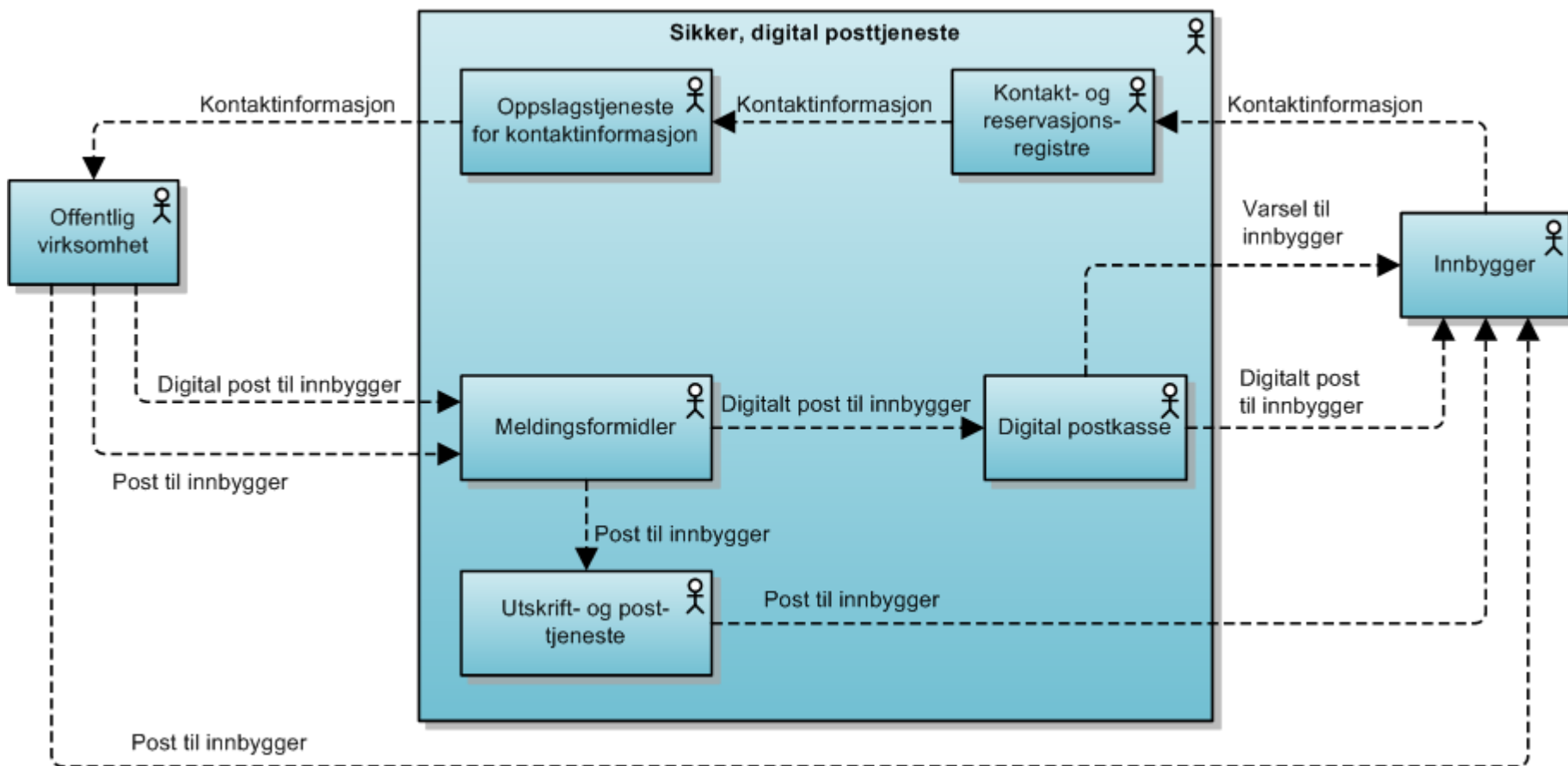

Figure 8-1 Phase B: Business Architecture

- Politisk beslutning (ikke i regjeringen denne gangen): Tjenestekjøp

Ny konseptskisse - aktører

Gåsa kommune
Oppvekstavdelingen

Ola Nordmann
F.nr.21011979 8732

Vår ref: 2013/3453-1 Saksbeh. Arne Arnesen Dato: 28.01.2013

Vedtak om tildeling av barnehageplass

Vi viser til søknad sendt gjennom kommunens webskjema, og har gleden av kunne tildele Urban Nordmann (f. 01.01.2012) plass på Gåsungen barnehage, Gåseveien 3, 9999 Gåsa. Oppstartsdag er 15.02.2013.

Vi trenger tilbakemelding fra deg innen sju dager om du vil ha plassen.

Om du vil takke nei til tilbudet, og heller endre den prioriterte rekkefølgen på barnehagene du har søkt, vennligst gå inn på vårt nettbaserte søknadssystem:

<http://www.gasa.kommune.no/webtjenester/barnehage/>

Hvis du ikke foretar deg noe, vil du miste plassen.

Vedtaket kan påklages til fylkesmannen, og klagefrist er tre uker fra du mottok dette brevet, jf forvaltningslovens §§28 flg. Klagen sendes kommunen gjennom vår nettjeneste for klager:

<http://www.gasa.kommune.no/webtjenester/klager/>

Har du ytterligere spørsmål, kan du kontakte oss på telefon 75566556 i telefontiden fra klokken 13 – 15, eller sende en e-post til barnhageopptak@gasa.kommune.no.

Med vennlig hilsen

Lov- og regelverksarbeidet

- ▶ Endringer i forvaltningsloven
- ▶ Høring sist høst, Stortinget - Prop. 116 L (2012-2013), JD 12. april 2013
 - ▶ Hovedinnhold: post fra forvaltningen kan sendes digitalt med mindre mottaker har reservert seg. Ikke reservasjonsrett for næringslivet
- ▶ eForvaltningsforskriften på høring i tre måneder fra og med midten av juni
- ▶ Sentrale bestemmelser:
 - ▶ Det etableres en sentralforvalter av ordningen
 - ▶ Avsendervirksomhetens ansvar
 - ▶ Postkasseleverandørens ansvar
 - ▶ Om digital postkasse, register for digital kontaktinformasjon og reservasjonsregister
- ▶ Under utarbeidelse i FAD, sendes på 3 mnd høring før sommeren
- ▶ Nytt regelverk i kraft fra 1.1.2014

[regjeringen.no](#)[Regjeringen Stoltenberg II](#)[Departementene](#)[Bokmål](#) | [Nynorsk](#) | [Sámegiella](#)[Tema A-Å](#)[Nettstedskart](#)[Hjelp](#)

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENTET

Søk hos Fornyings-, administrasjons- og kirke-

Søk på hele regjeringen.no

[Utskrift](#) a a a

Anbudskonkurranse om digital post til innbyggerne

Anskaffelse av digital postkasse for innbyggerne er lyst ut. Alle innbyggere vil få tilbud om å motta sikker digital post fra forvaltningen i sin selvvalgte, digitale postkasse i løpet av 2014.

Bonusopptjening tillates på innenlandske flyruter

Regjeringen har besluttet å oppheve forskriften fra 2007 som forbyr bonusprogram i innenriks luftfart.

Mer effektiv konkurranselov

Endringer i konkurranseloven skal gjøre håndhevingen mer effektiv både for konkurransemyndighetene og for foretakene.

Alle skal kunne kommunisere digitalt med forvaltningen (Foto: ...)

NYHETER

Hva mener innbyggerne om forvaltningen og offentlige tjenester? (28.05.2013)

Revidert WTO-avtale om offentlige innkjøp (GPA) lagt frem (27.05.2013)

5 100 flere årsverk ved norske sykehus fra 2008 til 2011 (27.05.2013)

Frokostmøte om gjenreising av regjeringsskvartalet:

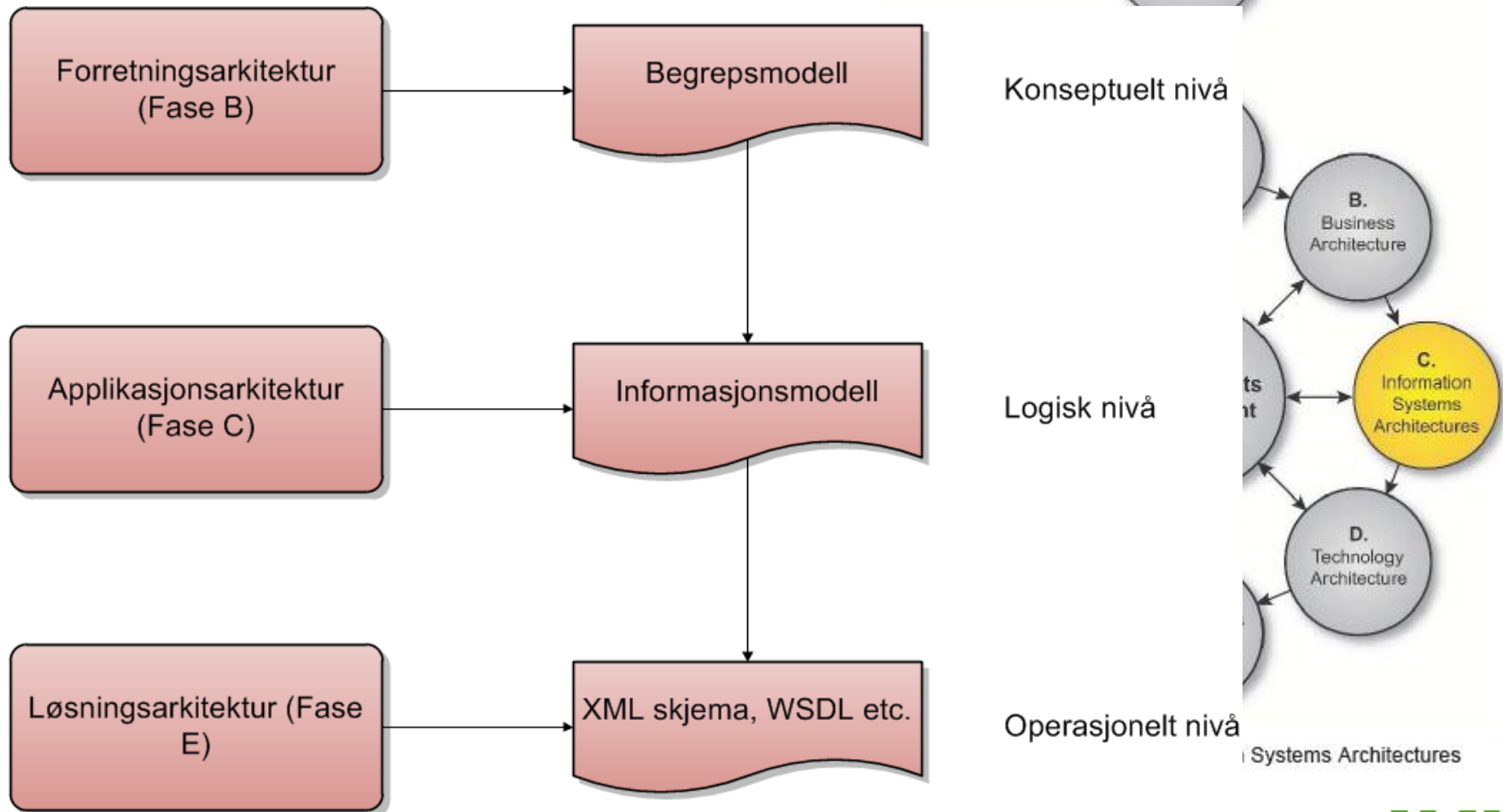

Rigmor Aasrud
Fornyings-, administrasjons- og kirkeminister

[Kalender](#)[Taler og artikler](#)[Mer om ministeren](#)[Politisk ledelse](#)

Departementet har ansvar for fornying i offentlig sektor, konkurransepolitikk, I kirkesaker, statlig arbeidsgiverpolitikk knyttet til samer og nasjonale minoriteter, personvern, fylkesmennene, tjenester i departementene og bygg- og eiendoms-

Videre arbeid – sammenhengen mellom fasene

Konklusjon 1

- Viktig å ha et rammeverk for å holde fokus på arkitektur og arkitekturvalg – TOGAF var et godt valg
- Politisk prosess har medført behov for nye viewpoints og prosesser
- Til tross for uenigheter på strategisk nivå har arkitekturarbeidet forholdt seg til dette ved å holde seg til et konseptuelt nivå
- Tett samarbeid regelverk – arkitektur – krav er essensielt.
 - Etter hvert som regelverket faller på plass kan arkitekturen tilpasses, konsekvensene av regelverket kan synliggjøres på en god måte
- Systematisk interessentarbeid er kritisk

Konklusjon 2

- Det er mulig å få nytte av en felles arkitektur i det offentlige forutsatt ...
 - At arkitekturen er godt forankret,
 - at det er etablert styrings og forvaltningsregime,
 - at alle som forvalter fellesløsningene anerkjenner og deltar i arkitekturarbeidet,
 - at det etableres felles standarder.

